

Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelustrategia

2023–2025

Fullmäktige xx.xx.2022 § 155 – Valtuusto xx.xx.2022 § x

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Hej, hur kan jag hjälpa dig? Hei, kuinka voin auttaa?

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

MISSION MISSIO

Vi arbetar verkningsfullt tillsammans med människorna i vårt område för att erbjuda trygghet, funktionsförmåga och välmående på två språk.
Luomme vaikuttavasti turvaa, toimintakykyä ja hyvinvointia kahdella kielellä yhdessä alueemme ihmisten kanssa.

VISION VISIO

Vår befolkning är den mest välmående och har den bästa funktionsförmågan i Finland.

Väestömme on Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin.

MÅL TAVOITTEET

Säkerhet och kvalitet av toppklass i Norden.
Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua.

De bästa välfärdsanställda i Finland.
Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät.

Resurserna används verkningsfullt.
Resurssit käytetään vaikuttavasti.

Från människa till människa – Ihmiseltä ihmiselle

VÄRDERINGAR ARVOT

Jämställdhet och jämlikhet – Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen

Framåtblickande och ansvarsfull – Eteenpäin katsova ja vastuullinen

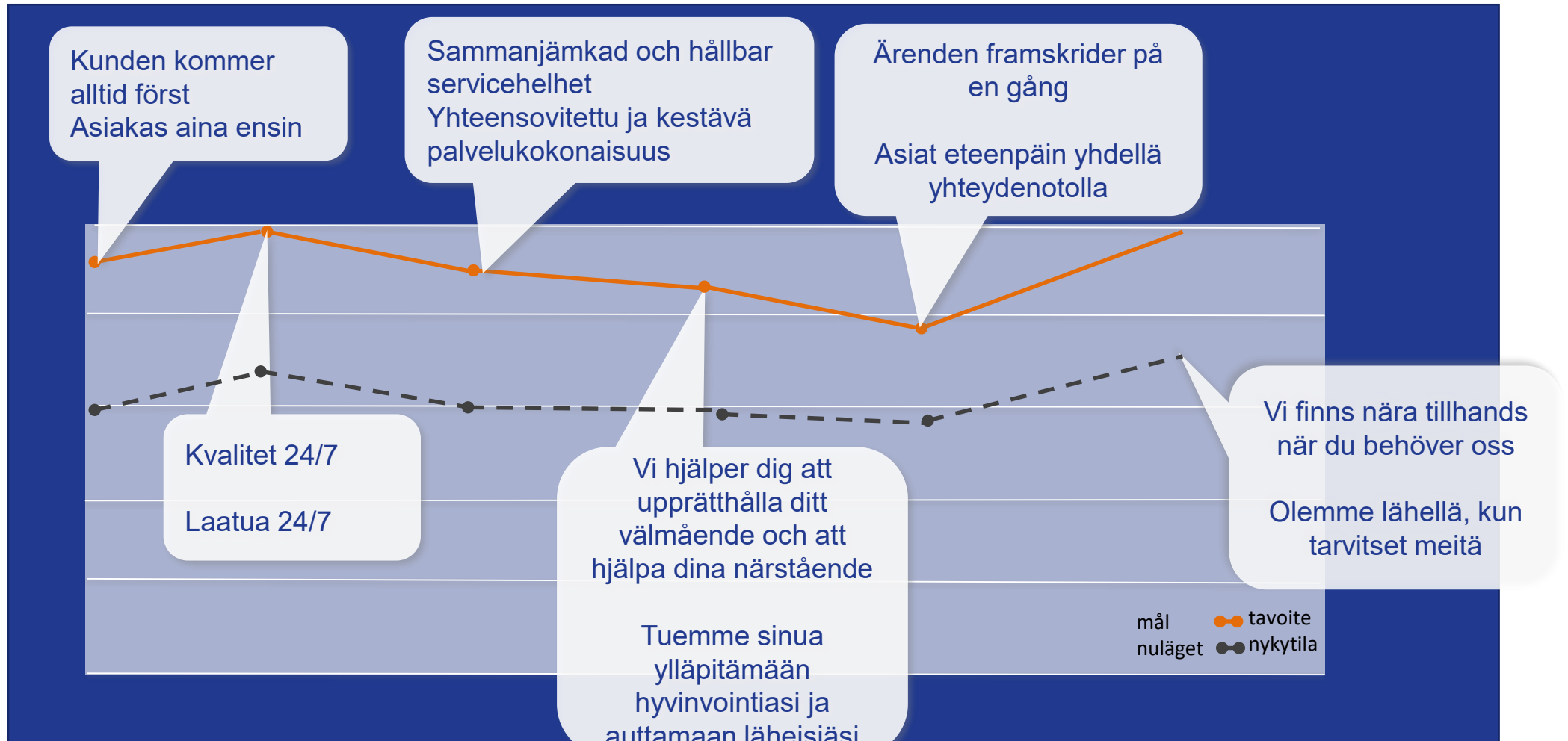

Våra löften till våra kunder

Lupauksemme asiakkaillemme

FOHJANVAIKONNALLE

OSUUTUSVÄRTOJALLE

Strategiahierarkia

Hyvinvointialueen strategia

Palvelustrategia

Alueellinen
hyvinvointisuunnitelma

Monituot-
tajayhteis-
työn malli

Palvelu-
verkko-
suunnitelma

Tarvittaessa muut
suunnitelmat

- integraatio
- toimintakyky
- osallisuus

Muut ohjausasiakirjat

- Palvelutasopäätös
- Henkilöstöpolitiikka
- Viestintäohjelma
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Kiinteistö- ja toimitilastrategia
- Omistajaohjaus jne.

Lasten ja
nuorten
alueellinen
hyvin-
vointisuun-
nitelma

Työ- ja
toimintakyvyn
edistämissuun-
nitelma

Ikäihmisten
hyvin-
vointi-
suunni-
telma

Alueellinen
oppilas-
huolto-
suunni-
telma

Palvelustrategia ja
palveluverkkosuunnitelma
korvaavat aikaisemman
järjestämssuunnitelman

Kansalliset vaatimukset

Kansalliset ohjausasiakirjat

- **Sote-uudistus**
  - Turvaa yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut kaikille ja parantaa palvelujen saatavuutta
  - Kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja
  - Turvaa ammattitaitoisen työvoiman saannin, parantaa turvallisuutta ja vastaa yhteiskunnan muutosten synnyttämiin haasteisiin
- **Kansallinen lapsistrategia**
  - Luodaan lapsen oikeuksia kunnioittava, lapsi- ja perhemyönteinen Suomi
  - Lapset huomioidaan kaikessa poliittisessa ja tosiasiallisessa toiminnassa ja lapset saavat tietoa heille kuuluvista oikeuksista
  - Haavoittuvassa asemassa olevien lasten asema turvataan ja heidän tarpeensa tunnistetaan paremmin
- **Kansallinen mielenterveysstrategia**
  - Mielenterveys oikeutena ja pääomana
  - Lasten ja nuorten mielenterveys
  - Eri tasojen palvelut, hyvä mielenterveysjohtaminen
- **Työote-hanke/ työkykyohjelma**
  - Työote-hankkeen tavoitteena on tehostaa erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja työterveyshuollon yhteistyötä työhön paluun tukemisessa
  - Työkykyohjelmassa haetaan yksilöllisiä ratkaisuja, joilla parannetaan osatyökykyisten mahdollisuuksia työllistymiseen ja työssä jaksamiseen
- **Käypä hoito / Vältä viisaasti / Näyttöön perustuva hoitotyö**
  - Kansalliset tutkimus- ja hoitosuosituksukset sekä hoitomenetelmät, joita ei suositella
- **Palliativisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus**
  - Kuvaa palliativisessa hoidossa olevan potilaan hoitoprosessin eri vaiheita huomioiden myös läheisten tarpeet
  - Hoidon järjestäminen ja tiedonkulun varmistaminen
- **Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi: tavoitteena ikäystävällinen Suomi**
  - Laadun ja tarpeita vastaavien palvelujen varmistaminen
- **Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030: tavoitteena ikävyvykäs Suomi, toimenpiteet 2020-23**
  - suunnata ennaltaehkäiseviä ja toimintakykyä parantavia toimia iäkkäälle väestölle ja riskiryhmille
  - pidentää ikääntyvien työikäisten toimintakykyä ja työuria, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa
  - lisätä ja mahdollistaa vapaaehtoistyötä
  - varmistaa iäkkäiden palvelujen yhdenvertaisuus, tehokkaampi koordinaatio ja taloudellinen kestävyys
  - lisätä asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyyttä
  - nostaa esille suomalaista ikätekniologian kehittämistä ja hyödyntämistä
- **Kansallinen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia**

Lakisääteinen valinnanvapaus (terveydenhuoltolaki)

Kiireetön hoito (48 §):

- Henkilö voi valita terveydenhuollostaan vastaavan terveystieteiden keskuksen/terveyskeskuksen/terveysaseman.
  - Valinnan voi tehdä milloin tahansa, tulee voimaan viimeistään 3 viikon kuluttua ja on voimassa vähintään vuoden.
  - Ei koske koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoidoa.
- Jos lääkäri tai hammaslääkäri arvioi, että henkilö tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluja, henkilö voi valita hoidon antavan kunnallisen erikoissairaanhoidon toimintayksikön.
  - Hoitopaikka on valittava yhteisymmärryksessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

Kiireellinen sairaanhoito (50 §)

- Äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämä välitön arvio ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista
  - käsittää myös kiireellisen suun terveydenhuollon, mielenterveyshoidon, päihdehuollon ja psykososiaalisen tuen
  - annettava sitä tarvitsevalle potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta.

Hoitotakuu ja käsittelyajat

terveydenhuoltolain, sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain, toimeentulotukilain ja vanhuspalvelulain mukaan

Perusterveydenhuolto

- Mahdollisuus saada välitön yhteys virka-aikana
- Hoidon tarpeen arviointi on tehtävä kolmen arkipäivän kuluessa yhteydenotosta
- Kiireetön hoito on järjestettävä 3 kuukauden kuluessa arvioinnista, kiireetön hammashoito 6 kuukauden kuluessa
- Oppilashuollossa oppilaan on saatava tavata koulupsykologi tai kuraattori 7 arkipäivän kuluessa, kiireellisessä tapauksessa viimeistään seuraavana arkipäivänä.

Erikoissairaanhoido

- Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa
- Mahdolliset lisäselvittelyt tai tutkimukset on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa
- Tarvittava hoito ja neuvonta on aloitettava 6 kuukauden kuluessa
- Alle 23-vuotiaiden nuorten mielenterveyspalveluissa palvelua on

tarjottava 3 kuukauden kuluessa hoidon tarpeen toteamisesta.

Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi

- Kiireellisen avun tarve on arvioitava välittömästi
- Arvioinnin tekeminen on aloitettava seitsemän arkipäivän kuluessa yhteydenotosta, jos
  - henkilö on yli 75-vuotias
  - henkilö saa ylintä hoitotukea
  - palvelutarpeen arviointi koskee erityistä tukea tarvitsevaa lasta
- Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnin on valmistuttava kolmen kuukauden kuluessa vireilletulosta.
- Päätös on toimeenpantava kolmen kuukauden kuluessa asian vireilletulosta

Lastensuojelu

- Lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve on arvioitava välittömästi
- Palvelutarpeen arviointi on aloitettava seitsemän arkipäivän kuluessa
- Arvioinnin on valmistuttava kolmen kuukauden kuluessa.

Toimeentulotuki

- Kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä
- Muussa tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä.

Kotihoito ja asumispalvelut

- läkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnettyt muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta.

Lakisääteinen ja suositeltu henkilöstömitoitus

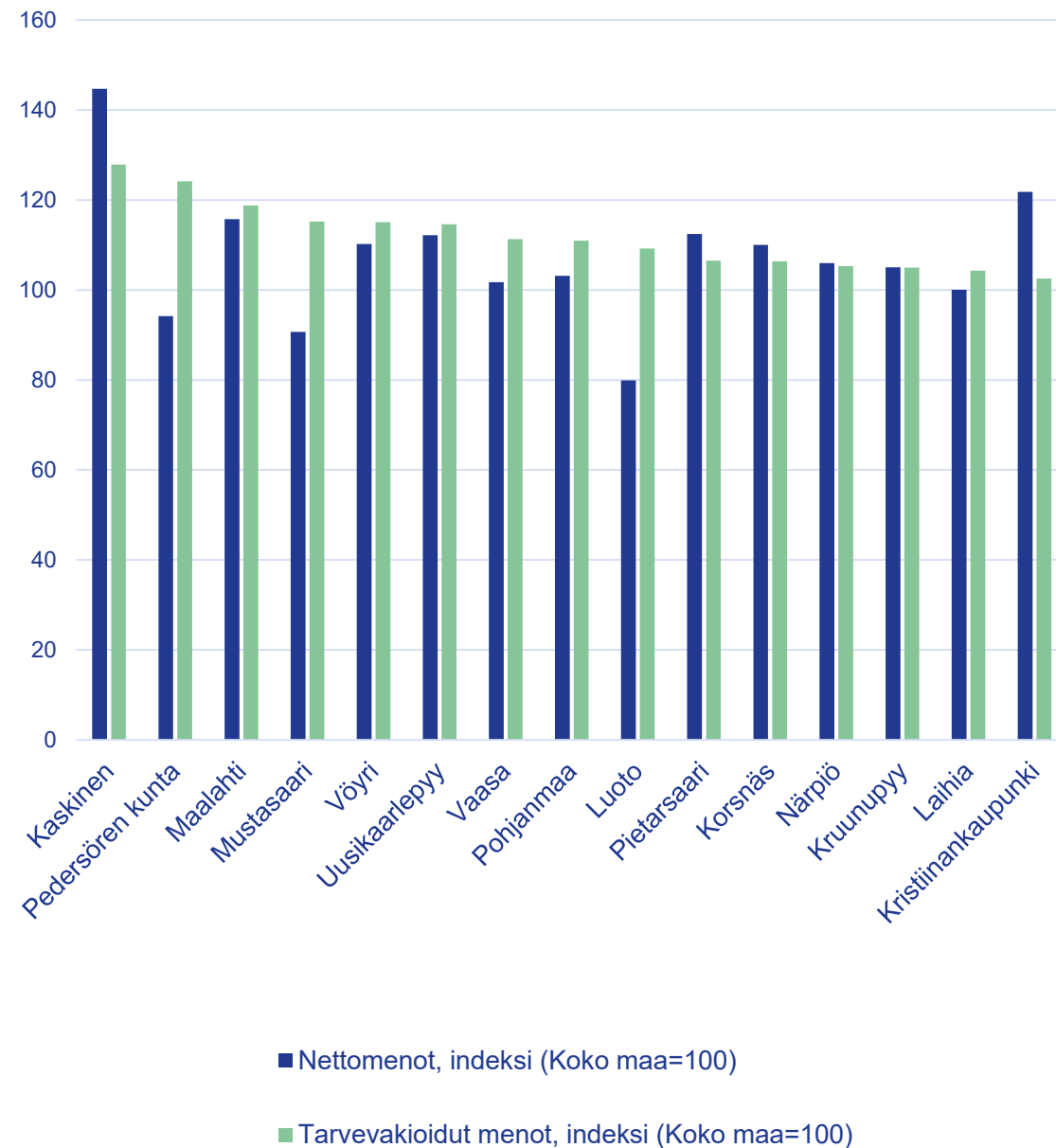
Äitiysneuvola	terveydenhoitaja / kättilö	suositus (STM)	Vähintään 38, enintään 76-80 raskaana olevaa / henkilötyövuosi
	lääkäri	suositus (STM)	Enintään 800 raskaana olevaa / henkilötyövuosi
Lastenneuvola	terveydenhoitaja	suositus (STM)	Enintään 340 lasta / henkilötyövuosi
	lääkäri	suositus (STM)	Enintään 2400 lasta / henkilötyövuosi
Kouluterveydenhuolto	terveydenhoitaja	suositus (STM)	Enintään 600 lasta / henkilötyövuosi
	lääkäri	suositus (STM)	Enintään 2100 oppilasta / kokopäivätoiminen lääkäri tai 1 työpäivä / viikko / 500 oppilasta
	koulukuraattori	Laki (1.1.2022)	Enintään 670 oppilasta / kuraattori
	koulupsykologi	Laki (1.8.2023)	Enintään 780 oppilasta/ psykologi
Opiskeluterveydenhuolto, toinen aste	terveydenhoitaja	suositus (STM)	Enintään 570 opiskelijaa / terveydenhoitaja
	lääkäri	suositus (STM)	Enintään 1800 opiskelijaa / lääkäri
	koulukuraattori	Laki (1.1.2022)	Enintään 670 oppilasta/ kuraattori
	koulupsykologi	Laki (1.8.2023)	Enintään 780 oppilasta/ psykologi
Lastensuojelu	sosiaalityöntekijä	Laki	35 asiakasta / sosiaalityöntekijä, 1.1.2024 alkaen 30 asiakasta
Tehostettu palveluasuminen	hoitohenkilöstö	Laki, vaihe 1	0,6 hoitajaa / asiakas, 1.12.2023 alkaen 0,7
Kotihoidon resurssit	"resurssit"	Laki, vaihe 2	Riippuu palvelutarpeesta (RAI) ja tukipalvelujen sisällöstä

Taloudelliset ehdot

- Hyvinvointialueilla on eri hoidon ja palveluiden tarpeet johtuen ikärakenteesta, sairastavuudesta ja sosiaalisista syistä
- Pohjanmaan tarvekerroin oli 2019 0,93, nettokustannusindeksi 103 ja sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot 3429 € / as.
  - Kuntien tarvekerroin 0,73-1,19
  - Kuntien nettokustannukset / as. 2655–4810 €.
  - Kuntien nettokustannusindeksi 103-128
- Kestävä talous edellyttää, että tarvevakioidut kustannukset ovat n. 100.

tarvevakioidut menot

Hyvinvointialueen palvelustrategia

Miten Pohjanmaa voi?

Lapset ja nuoret

Palveluita on yleisesti hyvin saatavilla

Rokotekattavuus on muuta maata matalampi

2030
-11 %

Kodin ulkopuolelle on sijoitettu vähemmän lapsia kuin muualla Suomessa.

Sosiaalihuollon kotipalvelua on saatavilla muuta maata heikommin.

Erityisesti tyttöjen ahdistuneisuus on kasvanut korona-aikana. Hälyttävän suuri osa nuorista kokee terveydentilansa keskinortaiseksi tai huonoksi.

Pohjanmaan nuoret käyttävät vähemmän huumeita kuin nuoret muualla Suomessa, mutta alkoholin käyttö kasvaa.

Pohjanmaan nuoret tupakoivat enemmän kuin nuoret muualla Suomessa. Suuri ero ammattiin opiskelevien ja lukiolaisten välillä.

Työikäiset

Lääkärikäyntien määrä pysynyt ennallaan, kun muualla Suomessa käyntien määrä laskee.

Suun terveydenhuollon käynnit laskeneet korona-aikana selvästi.

2030
-1%

Nuorilla aikuisilla kohonnut riski syrjäytyä (riippuvuusongelmat, asumisen ja palveluissa asioimisen ongelmat).

Psyykkiset ja työssä jaksamiseen liittyvät ongelmat kasvaneet.

Sairauspäivärahaa saavien määrä kasvanut nopeammin kuin muualla Suomessa ja korkeammalla tasolla.

Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä on muuta Suomea alhaisempi, mutta kasvussa.

Ikäihmiset

Palveluiden käyttö painottuu raskaampiin palveluihin (tehostettu palveluasuminen)

2030
+8 %

Pohjanmaan ikäihmisistä 75+ harvempi asuu kotona verrattuna muuhun Suomeen.

Pohjanmaan ikäihmiset 75+ liikkuvat vähemmän. Ylipainoa on hieman enemmän kuin ikätovereilla muualla Suomessa.

Kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoivan asiakkailla on hieman parempi kognitiivinen ja fyysinen toimintakyky kuin asiakkailla muualla Suomessa.*

Kotihoidon asiakkailla on enemmän monilääkitystä. Ympärivuorokautisessa hoivassa taas on enemmän paineavoja.

Taistelu kansantauteja* vastaan

219 876 370 €

Liikutaan enemmän

- Liikkumattomuus maksaa **3,2 mrd euroa** (Liikkuva aikuinen -ohjelma)
  - Tuki- ja liikuntaelinsairauksista aiheutuvat kulut työnantajille **1,5 mrd euroa**, Suomessa **3–4 mrd euroa**. (TULE ry)

Nukutaan paremmin

- Kolmannes työkäisistä kärsii satunnaisesti unettomuudesta. Katkonaiset unet aiheuttavat **15,6 miljoonan euron** laskun.

Pohjanmaan osuus väestömäärän ja sairastavuusindeksin mukaan

Voit itse vaikuttaa!

Syödään terveellisemmin

- Lihavuudesta ja siihen liittyvistä sairauksista aiheutui yhteiskunnalle n. **330 miljoonan euron** kokonaiskustannukset. (THL 2011)

Juodaan vähemmän alkoholia

- Alkoholin käytön aiheuttamat haitat maksavat yhteiskunnalle vähintään **2 mrd euroa** vuodessa. (THL)

*

- sydän- ja verisuonitaudit
- mielenterveysongelmat
- diabetes
- syöpäsairaudet
- muistisairaudet
- tuki- ja liikuntaelinsairaudet

Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon haitat ja vahingot aiheuttavat Suomessa vuosittain jopa 1 miljardin €:n kustannukset. (STM 2022)

Koko toiminta koskevat tavoitteet

Palvelu- rakenne

- Hyvin toimiva asiakas-/potilasohjaus, oma yhteyshenkilö niille, joilla enemmän tarpeita
- Painopiste siirtyy korjaavista palveluista ehkäiseviin palveluihin
- Panostukset perustason hoitoon ja palveluihin erityistason palvelujen tarpeen vähentämiseksi
- Painopiste siirtyy ympärivuorokautisista palveluista avohoitoon

Palvelu- verkko

- Olemme lähellä, kun tarvitset meitä
- Palveluverkkosuunnitelma laaditaan 2022-2023

Palvelu- taso

- Palvelut ovat helposti saatavilla, sähköisiä palveluja kehitetään. Tavoitteena on kiireetön perusterveydenhuolto <7 vuorokaudessa
- Jos tarvitset hoitoa tai palvelua usein, saat tavata samat henkilöt. Eri hoito- ja palvelumuotojen välillä siirtyminen on saumatonta ja tiedot seuraavat mukana.
- Hyvinvointialueen palvelutarjonta on näyttöön perustuvaa ja laadukasta

Tuotanto- tapa

- Ydintoiminnassa vahva oma tuotanto, jota täydennetään ostopalveluilla monituottajamallin mukaisesti
- Periaatteet tukipalvelujen tuottamistavasta laaditaan vuosina 2022-2023

Menot, joihin hyvinvointialue voi vaikuttaa, sovitetaan rahoituksen vaatimustasoon

Palvelurakenne: lapset, nuoret ja perheet

- Lastenneuvola
- Vanhemmuuden tuki
- Sosiaalihuollon avopalvelut

Perhekeskus

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

- Kouluterveydenhuolto
- Toisen asteen opiskeluterveydenhuolto
- Koulupsykologit
- Kuraattoripalvelut

Vaativan tason palvelut

Perustason palvelut, päivystyspalvelut

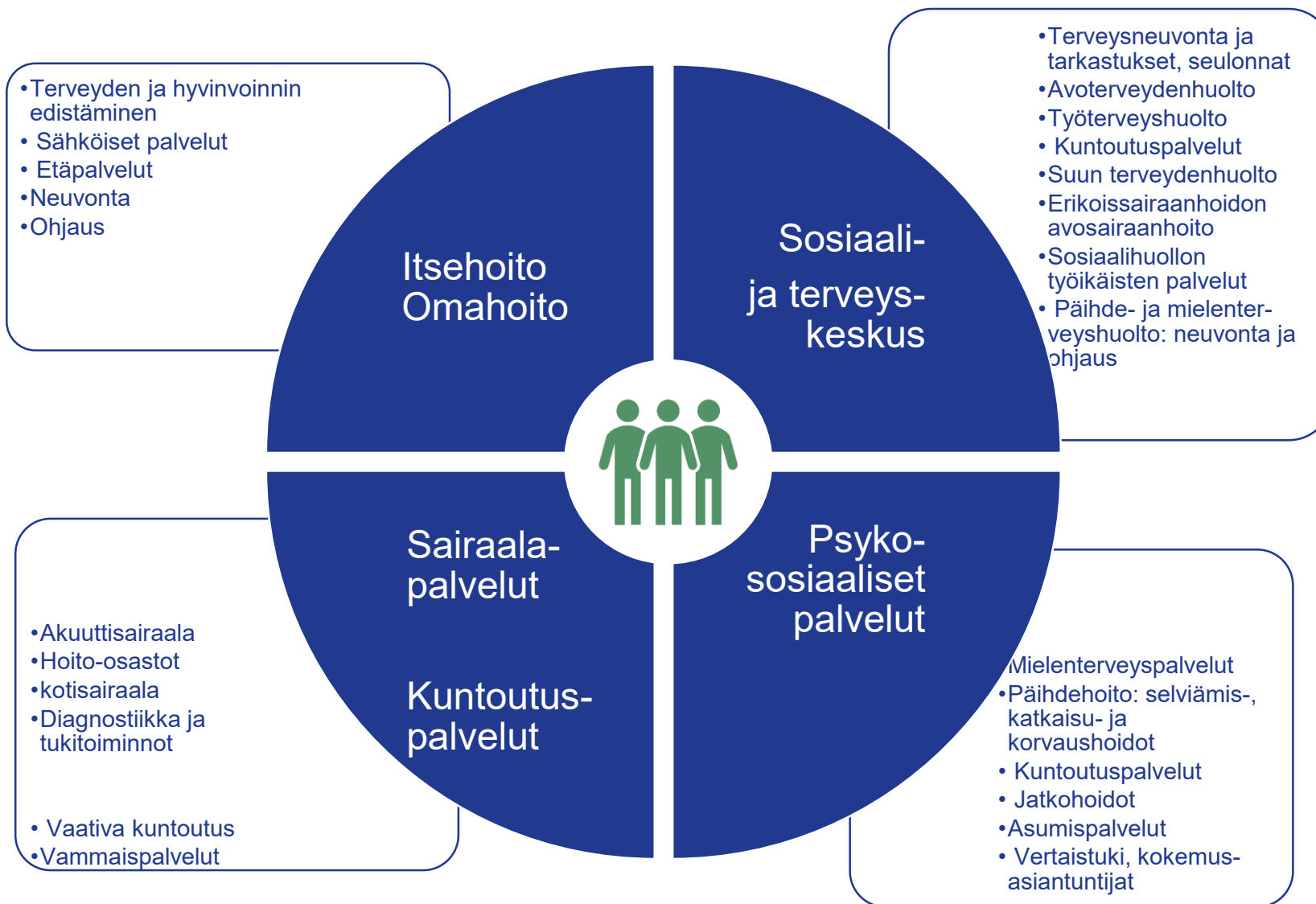
- Somaattinen erikoissairaanhoito
- Lasten- ja nuorisopsykiatria
- Syömishäiriöiden hoito
- Lastensuojelu
- Toimintarajoitteisten henkilöiden palvelut (sis. erityishuolto)

- Kiireettömät sairaanhoidon käynnit
- Kiireelliset sairaanhoidon käynnit
- Sairaanhoidon päivystys
- Sosiaalipäivystys

Omahoito, ohjaus ja neuvonta, sähköiset palvelut, etäpalvelut, kohtaamispaikat

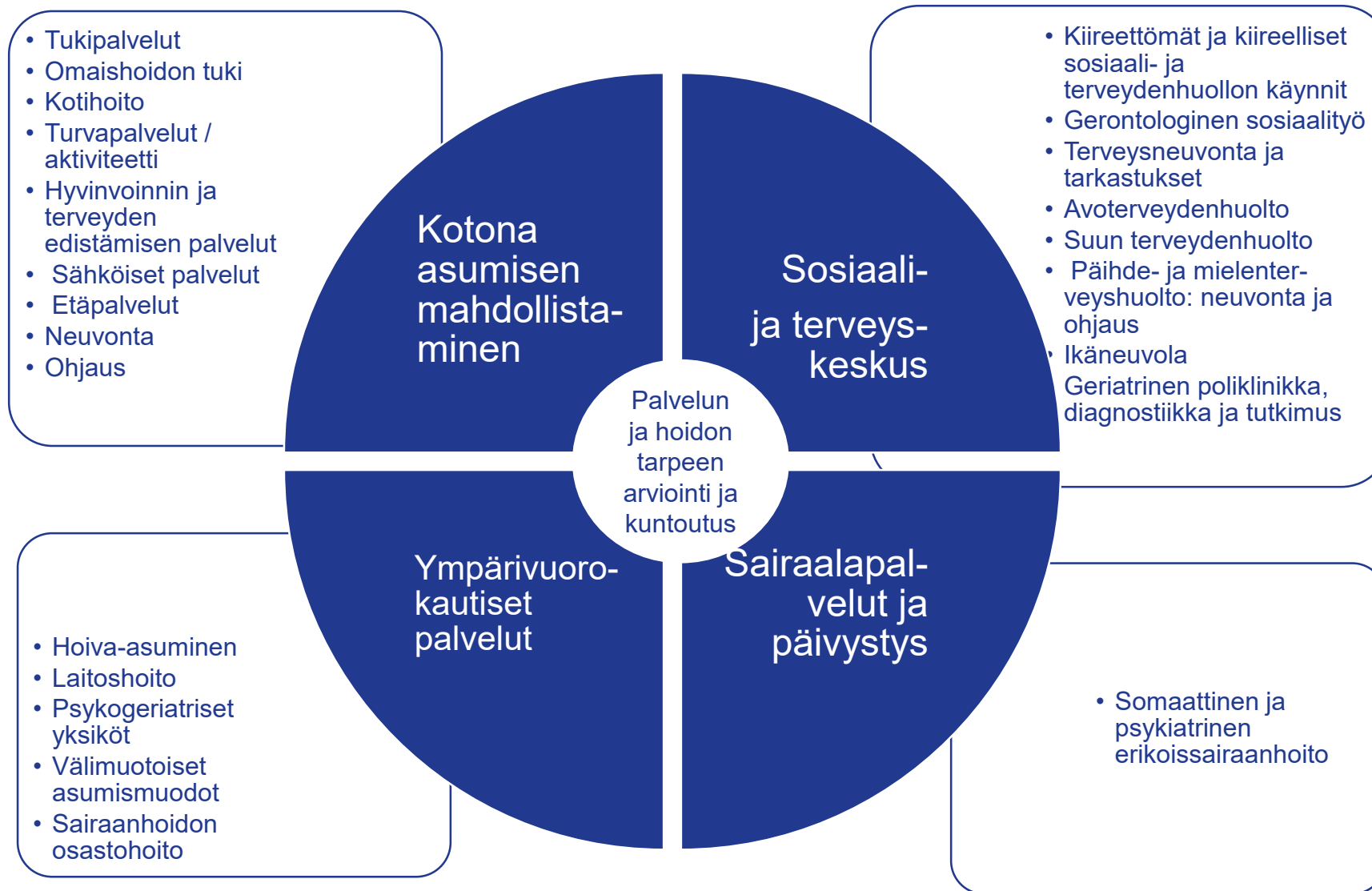
Palvelurakenne: työikäiset

Palvelurakenne: ikäihmiset

Tunnistetut tarpeet, jotka tulee sisällyttää palveluverkkoon

- Perhekeskus, mukaan lukien kohtaamispaikat
- Lastensuojeluyksiköt omana toimintana
- Lasten ja nuorten lyhytaikainen hoito
- Vammaisten lasten asumisyksikkö
- ”Asumisharjoittelu” nuorille aikuisille, joilla on psykiatrisia ongelmia
- Tehostettu kuntouttava asuminen vammaisille aikuisille
- Riippuvuuskuntoutusyksikkö suomenkielisille / kaksikielinen yksikkö
- Uudentyyppiset asumismuodot ikäihmisille

Mikä tulee olemaan omaa palvelua ja mikä ostopalvelua?

Palvelulupaukset ja tavoitteet 2025: Lapset, nuoret ja perheet

POHJANMAAN KUNTA

OIKEUS- JA PERHEALUE

- Apua on saatavilla, kun vanhemmuuden eri vaiheissa tarvitaan tukea
- Helppo saada eri tasojen palveluja lapsille ja nuorille, joilla haastavaa käyttäytymistä ja erityyppistä psyykkistä pahoinvointia

- Lapset ja nuoret ovat mukana vaikuttamassa itseään koskeviin päätöksiin
- Lasten ja nuorten palveluja koskevaa tietoa on helppo löytää ja ymmärtää

- Lapsen etu on kaiken toimintamme keskiössä
- Lapset saavat ikätasonsa edellyttämien tarpeiden mukaista hoitoa ja palvelua
- Perheen tarvitessa apua ja tukea perhettä ei pallotella edestakaisin eri tahojen välillä

- Suuri osa asioista on helppo hoitaa sähköisesti
- Kaikille avoimia perhekeskuksia ja kohtaamispaikkoja
- Oppilas- ja opiskeluhuolto on lähellä ja kykenee vastaamaan paremmin oppilaiden ja opiskelijoiden eri tarpeisiin
- Erityistarpeisia lapsia ja nuoria koskevat selvittelyt valmistuvat 3 kuukauden kuluessa

- Lasten ja nuorten ehkäiseviä palveluja on hyvin saatavilla ja heidän elintapansa ja pyykkinen vointinsa paranevat
- Erilaisia mahdollisuuksia saada tukea varhaisessa vaiheessa
- Tunnistamme haavoittuvassa asemassa olevien lasten tarpeet varhain ja tarjoamme tukea koko perheelle
- Harvemmat tarvitsevat lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian vaativia palveluja

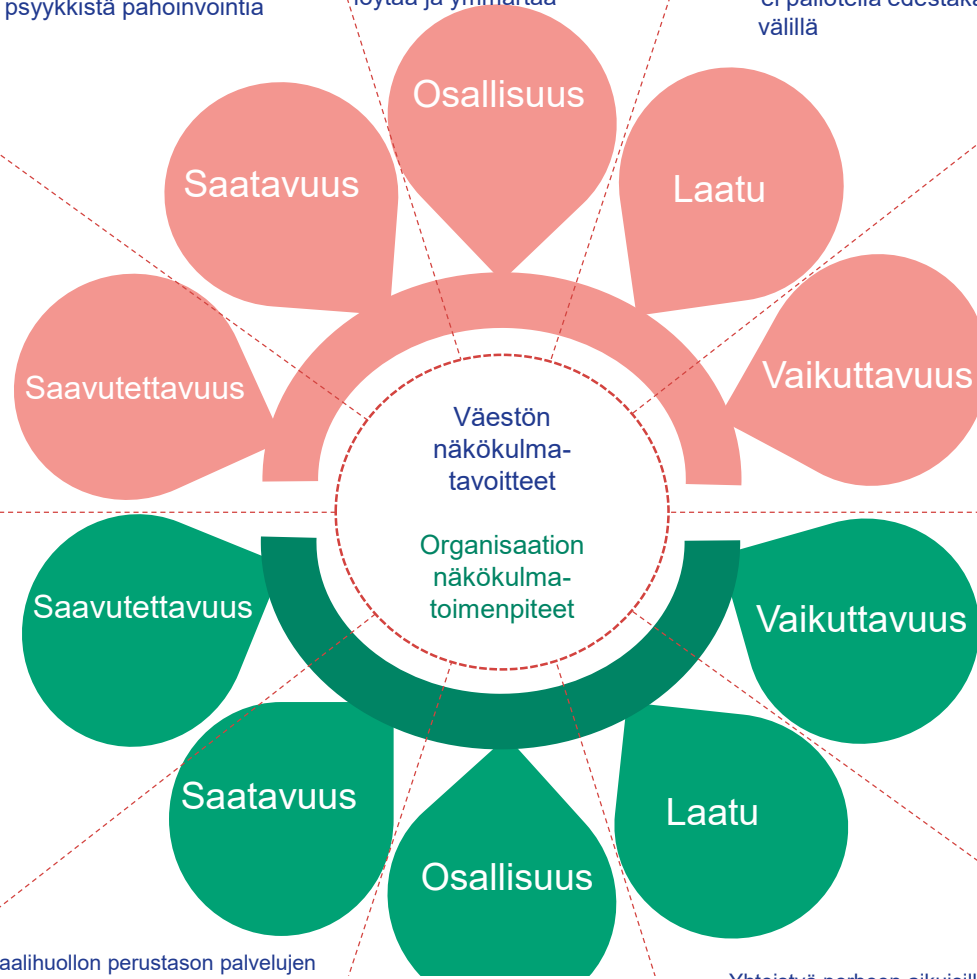
- Sähköisen perhekeskuksen kehittäminen
- Perhekeskusten ja kohtaamispaikkojen kehittäminen koko alueella
- TLP- ja IPC-menetelmien käyttöönotto koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa
- Luodaan saumattomia kokonaisprosesseja sellaisia lapsia koskeviin selvittelyihin, joiden kehityksestä tunnetaan huolta

- Järjestelmällinen ehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti
- Laaditaan periaatteet kolmannen sektorin kanssa tehtävästä SIB-mallin mukaisesta yhteistyöstä
- Tunnistetaan psyykkisesti huonosti voivien lasten ja nuorten palvelurakenteen puutteita ja päällekkäisyyksiä ja laaditaan toimivia palveluketjuja
- Luodaan hyvin toimivia yhdyspintoja kuntiin, muihin viranomaisiin ja muihin organisaatioihin
- Otetaan käyttöön lapsibudjetti
- Otetaan käyttöön maksuton ehkäisy alla 25-vuotiaille nuorille

- Sosiaalihuollon perustason palvelujen vahvistaminen
- Perheneuvolatoiminta
- Pitkäjänteinen yhteistyö kolmannen sektorin ja yksityisten tuottajien kanssa
- Haastavasti käyttäytyvien lasten ja nuorten palveluketju

- Lapset ja nuoret otetaan huomioon sähköisten palvelujen kehittämisessä
- Yhteistyö vaikuttamistoimielimissä
- Kehitetään erilaisia tarpeita omaavien lasten ja nuorten kuulemisen menetelmiä

Yhteistyö perheen aikuisille hoitoa ja palveluja antavien yksikköjen kanssa
Henkilöstöllä on riittävästi lasten ja nuorten erityistarpeisiin liittyvää osaamista
Lapsiin ja nuoriin vaikuttavissa päätöksissä käytetään lapsivaikutusten arviointia

Palvelulupaus ja tavoitteet 2025 : Työikäiset

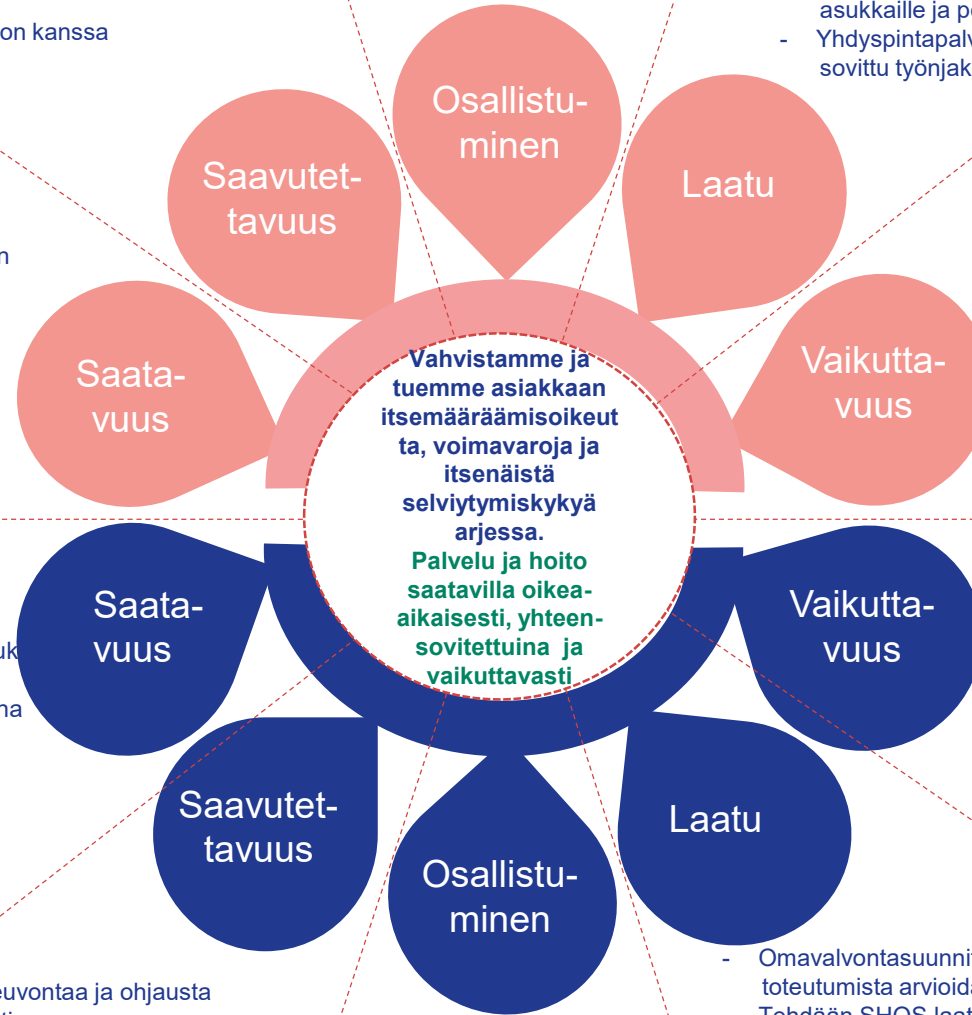
- Asiakas saa yhteyden sote-keskus- ja sairaala-palveluihin sujuvasti ja oikea-aikaisesti
- Asiakas voi asioida palvelun ja hoidon tarpeensa perusteella hänelle sopivassa palveluyksikössä (kodin, työpaikan lähellä, sähköisesti tai mobiiliyksikössä)
- Yhteistyö työterveyshuollon kanssa

- Asiakas on osallistuu palvelun ja hoidon tarpeen arviointiin, asiakassuunnitelman laadintaan ja sen toteutumisen arviointiin aktiivisena toimijana
- Kehitetään asiakkaan itsearviointia ja työ- ja toimintakyvyn arviointia tukevia työmenetelmiä Suunnitelussa ja kehittämisessä hyödynnetään kokemustoimijoiden ja 3. sektorin osaamista

- Asiakkaalla on yhteensovittu, tavoitteelliset palvelu- ja hoitopolut
- Erityisen tuen tarpeessa olevalle asukkaalle ja potilaille oma työntekijä
- Yhdyspintapalveluissa selkeä ja sovittu työnjako

- Asiakkaan palvelun ja hoidon tarve arvioidaan, suunnitellaan ja toteutetaan oikea-aikaisesti, tarvittaessa moniammatillisesti yhdessä asiakkaan kanssa.
- Ohjaus ja neuvonta ja palveluista tiedottaminen toteutetaan monikanavaisesti
- Vertaistukea ja kokemustoimijoiden osaamista käytetään aktiivisesti

- Eri palveluissa otetaan käyttöön toimintakyky-mittarit
- Palvelusuunnitelman sekä palvelujen ja hoidon toteutuminen ja vaikuttavuus arvioidaan yhdessä asiakkaan ja eri palveluntuottajien kanssa
- Erityisen tuen tarpeessa olevaa asiakasta tuetaan hänen palvelu- ja hoitopolulla

- Asiakas saa palvelun ja hoidontarpeen mukaiset palvelut asiakassuunnitelman mukaisesti yhteensovitettuina palvelu- ja hoito-polkuina
- Palveluja on saatavilla monikanavaisesti:

- Palvelujen vaikuttavuuden arviointi suunnitellaan yhdessä asiakkaan ja palveluntuottajien kanssa
- Otetaan käyttöön Kykyviisari ja Avainmittari työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa, henkilöstö koulutetaan niiden käytössä
- Kehitetään kehitysvammaisten ja vammaisten toimintakykymittaristoa hyvinvointialueella yhdenmukaiseksi

- Asiakkaat saavat tietoa, neuvontaa ja ohjausta ymmärrettävästi ja selkeästi
- Palveluja on saatavilla monikanavaisesti: digitaaliset kanavat, etävastaanotto, Omaolo – itsearviointi, palvelu ja hoito kotona tai lähellä, työpaikan lähellä tai mobiilivastaanotolla.

- Asiakkain osallistuminen toteutuu lainsäädännön vaatimusten ja osallistamisohjelman mukaisesti

- Omavalvontasuunnitelmien käyttöä ja toteutumista arvioidaan säännöllisesti
- Tehdään SHQS laatujärjestelmän mukaiset itsearviointi ja auditoinnissa esiin nostetut kehittämistoimenpiteet
- Asiakastytyväisyyttä mitataan kaikissa palvelutehtävissä

Palvelulupaus ja tavoitteet 2025 : Ikäihmiset

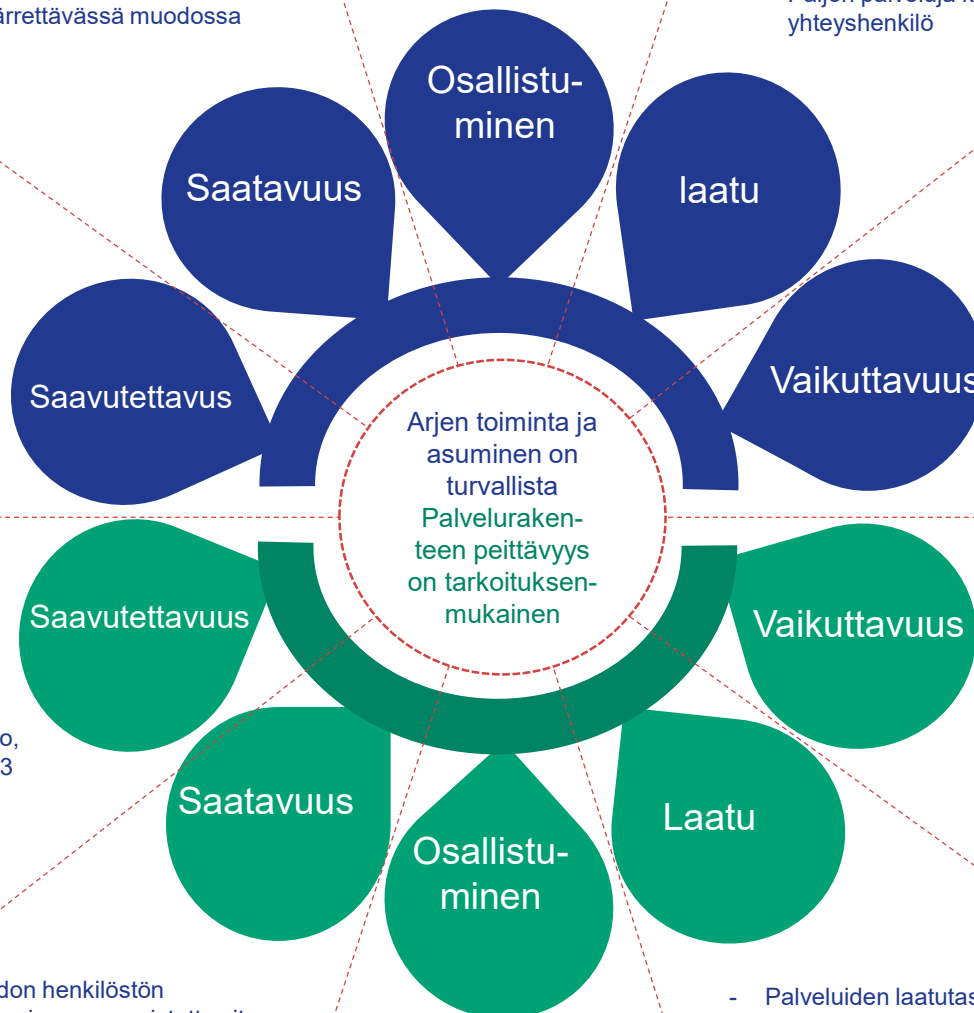

- Erilaisia palvelukonsepteja on käytössä erilaisille asiakassegmenteille ja erilaisille tarpeille
- Yhteydenottokanavia on useita ja näistä on tietoa digitaalisesti ja paperilla
- Tieto on ymmärrettävässä muodossa

- Asiakas (65+) osallistuu hoidon /palvelusuunnitelman laadintaan, toteutukseen ja arviointiin
- Ikäihmiset osallistuvat palveluiden arviointiin ja kehittämiseen

- Asiakkaalla (65+) on tarpeen arviointiin perustuva tavoitteellinen suunnitelma
- Asiakastarpeet on tunnistettu, asiakkaita ei "pallotella" (65+)
- Paljon palveluja käytävillä (65+) on yhteyshenkilö

- Henkilö (65+) tietää, miten saa yhteyden riippumatta vuorokauden ajasta
- Henkilöllä (65+) on mahdollista ottaa yhteyttä erilaisin työvälinein
- Asiakkaiden (65+) ei tarvitse "jonottaa" palveluja 2 024

- Kotona asuu 2025 92% yli 75-vuotiaista
- Ennaltaehkäiseviä palveluja on enemmän 2025 versus 2021
- Digitaalisia työvälineitä on käytössä heillä (65+), jotka niistä hyötyvät 2023
- Liikkumiskyky on parantunut, ylipaino vähentynyt (75+) 2023 versus 2021
- Palveluihin "jonottaminen" on vähentynyt 2023 versus 2022

- Moniammatilliset ja kuntoutumista edistävät toimintamallit ovat käytössä ja yhteyshenkilöt tiedossa
- Digitaaliset työvälineet, etävastaanotto, Omaolo, itsearviointi – näiden käyttö on laajentunut 2023

- Ikäneuvola ja kotikuntoutus on vakiinnuttanut toimintaansa 2023
- Asiakas-/palveluohjaus hyödyntää ennaltaehkäiseviä palvelukonsepteja 2023
- Kinetetiikan käyttö on laajentunut 2023 versus 2022
- Ryhmäkuntoutusta kehitetään
- Omaishoitajien jaksamista edistävät heidän tarpeisiinsa kehitetyt tuotekonseptit vuoden 2023 loppuun mennessä
- Lyhennetään ensivasteaikoja ja turvataan kotihoidon palvelut maaseutu- ja saaristoalueilla

- Kotihoidon henkilöstön rekrytoinnissa on onnistuttu siten, että kaikki vakanssit on täytetty 2023
- Vapaaehtoistyö on integroitu osa ikäihmisten palvelutuotantoa 2024

- Kuntoutumista edistävä toimintamalli käytössä kaikissa palveluissa (65+) 2025
- Vanhusneuvosto, asiakasraati, Kuntakierrokset, viestintä

- Palveluiden laatutason seuranta ja arviointi on systemaattista 2023 (omavalvonta/benchmarking)
- Laadun epäkohtiin puuttuminen on systemaattista 2023

Hyvinvointialueen yhdyspinnat

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimenpidekokonaisuudet ja yhteistyömuodot käyvät ilmi hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmasta ja perustuvat Pohjanmaalla neljään päätavoitteeseen

- jokainen saavuttaa oman täyden potentiaalinsa ja myötävaikuttaa yhteiskunnan kehittymiseen
- väestöllämme on hyvä itsetunto, elämänhallinnan tunne, hyvät ihmissuhteet sekä mielekkäältä tuntuva työ ja vapaa-aika
- haluamme mahdollistaa sinulle hyvän toimintakyvyn ja aktiivisen osallistumisen elämän eri vaiheissa
- osallisuus ja turvallisuus ovat luonnollinen osa arkea

Tietyt indikaattorit ohjaavat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen rahoitusta, ja ne on huomioitu erikseen tavoitteiden asettamisessa.

Monituottajamallin periaatteet

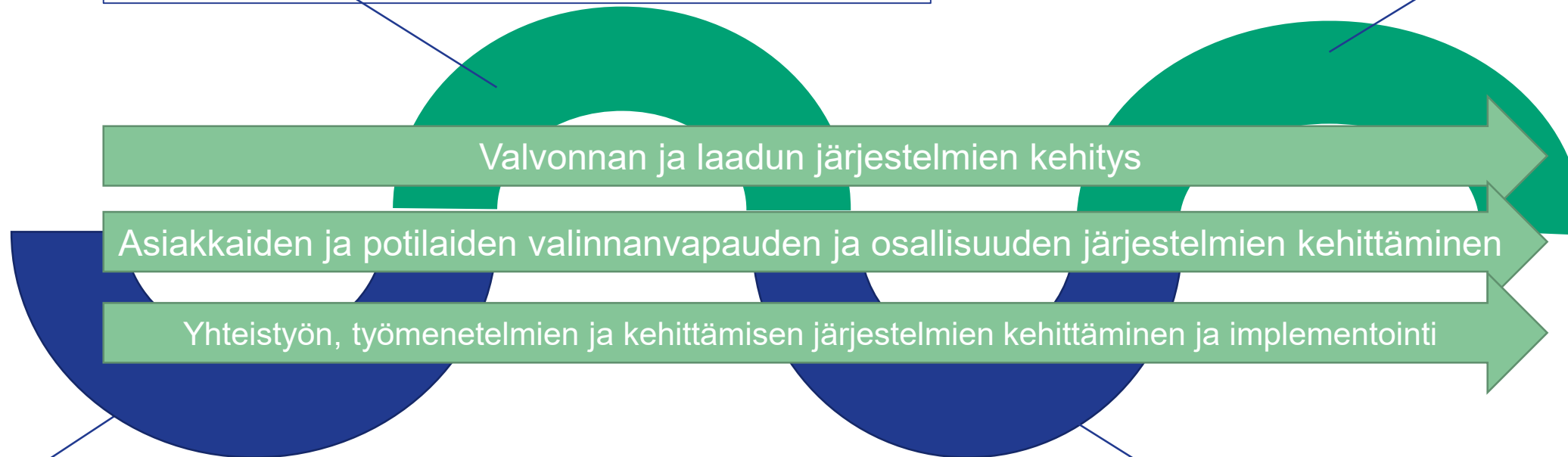
- Yhteistyö ja palvelujen ostot yksityisiltä ja kolmannelta sektorilta perustuvat väestön tarpeisiin
- Käytettyjä ostopalveluita
  - Palvelusetelit
  - Dynaaminen hankinta
  - Sopimukset
  - Mahdollisuutta henkilökohtaiseen budjetointiin selvitetään
- Käyttäjän valinnanvapaus
- Monikielisyys
- Lähipalvelut
- Laatu
- Hinta
- Tieto – tiedämme, mitä osamme ja miksi
  - Oman tuotannon kustannuslaskenta on avointa hintavertailun mahdollistamiseksi
- Palvelujen tuottajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita

- 2023
  - Tuotantotapa-analyysi
    - Seuranta ja arviointi
    - Kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden mittarit
  - Ostopalveluanalyysi jatkuu
  - Oman tuotannon avoimen kustannuslaskennan mallia kehitetään
  - Kilpailutukset tarpeiden mukaan

- 2025
  - Monituottajamallin strategia päivitetään
    - Suoritteiden ostamisesta vaikuttavuuden ostamiseen
    - Tulospalkkiot?

- 2022
  - Tarveanalyysi
  - Ostopalvelujen käsittelyn prosessi
    - Sopimuksien mallipohjat
    - Palvelusetelijärjestelmät ja -sääntökirjat
  - Monituottajuuspolitiikka
  - Monituottajamallin strategia
  - Ostopalveluanalyysi alkaa, kun voimassa olevat sopimukset menevät umpeen
  - Poliittinen päätös SIB:stä (ikäihmiset)
  - Hankinnat / kiireellisten sopimusten uusiminen

- 2024
  - Ostopalvelujen potilas- ja asiakastietojärjestelmä
  - Henkilökohtaisen budjetin mahdollisuuksien arviointi
  - Uusi tarveanalyysi

POHJANMAAN
HYVINVOINTIALUE

ÖSTERBOTTENS
VÄLFÄRDSOMRÅDE

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue